Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (yhdeksäs jaosto)

11 päivänä heinäkuuta 2019*

Ennakkoratkaisupyyntö – Liikenne – Matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevat yhteiset säännöt – Asetus (EY) N:o 261/2004 – 5 artiklan 1 kohdan c alakohta – 7 artiklan 1 kohta – Oikeus korvaukseen – Suoraan toisiinsa liittyvät lennot – Kahden eri lentoliikenteen harjoittajan suorittamasta kahdesta lennosta muodostuva lento – Pitkäaikainen viivästyminen, joka on aiheutunut toisella lennolla, jonka lähtö- ja saapumispaikka sijaitsee Euroopan unionin ulkopuolella ja jonka on suorittanut kolmanteen maahan sijoittautunut lentoliikenteen harjoittaja

Asiassa C-502/18,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Městský soud v Praze (Prahan kaupunkioikeus, Tšekki) on esittänyt 17.5.2018 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 30.7.2018, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

CS ym.

vastaan

České aerolinie a.s.,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (yhdeksäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Jürimäe sekä tuomarit D. Šváby (esittelevä tuomari) ja S. Rodin,

julkisasiamies: P. Pikamäe,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– CS ym., edustajanaan R. Jehne, advokát,

– České aerolinie a.s., edustajanaan J. Horník, advokát,

– Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan P. Garofoli, avvocato dello Stato,

– Euroopan komissio, asiamiehinään P. Němečková ja N. Yerrell,

* Oikeudenkäyntikieli: tšekki.

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta 11.2.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 (EUVL 2004, L 46, s. 1) 3 artiklan 5 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat CS ym. (jäljempänä asianomaiset matkustajat) ja lentoliikenteen harjoittaja České aerolinie a.s. ja joka koskee sitä, että viimeksi mainittu kieltäytyi maksamasta korvausta kyseisille matkustajille, joiden lento, johon liittyi jatkolento, viivästyi pitkäaikaisesti.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Asetuksen N:o 261/2004 2 artiklan b ja c alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

– –

b) ’lennosta vastaavalla lentoliikenteen harjoittajalla’ lentoliikenteen harjoittajaa, joka suorittaa tai aikoo suorittaa lennon joko matkustajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti tai sellaisen toisen oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön puolesta, joka on tehnyt matkustajan kanssa sopimuksen;

c) ’yhteisön lentoliikenteen harjoittajalla’ lentoliikenteen harjoittajaa, jolla on voimassa oleva liikennelupa, jonka jäsenvaltio on myöntänyt yhteisön lentoliikenteen harjoittajien toimiluvista 23 päivänä heinäkuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2407/92 [(EYVL 1992, L 240, s. 1)] säännösten mukaisesti;”

4 Kyseisen asetuksen 3 artiklan, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, 1 ja 5 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Tätä asetusta sovelletaan

a) matkustajiin, jotka lähtevät jäsenvaltion alueella sijaitsevalta ja perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvalta lentoasemalta;

– –

5. Tätä asetusta sovelletaan lennosta vastaaviin lentoliikenteen harjoittajiin, jotka suorittavat 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen matkustajien kuljetusta. Kun lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja, jolla ei ole sopimusta matkustajan kanssa, suorittaa tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia velvollisuuksia, sen katsotaan toimivan sen henkilön lukuun, joka on tehnyt kyseisen matkustajan kanssa sopimuksen.”

5 Kyseisen asetuksen 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos lento peruutetaan:

– –

c) matkustajalla on oikeus saada lennosta vastaavalta lentoliikenteen harjoittajalta korvaus 7 artiklan mukaisesti, paitsi jos
   i) matkustajalle on ilmoitettu peruutuksesta vähintään kaksi viikkoa ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa, tai
   ii) matkustajalle on ilmoitettu peruutuksesta vähintään seitsemän päivää ja enintään kaksi viikkoa ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa ja tarjottu uudelleenreititystä, jonka mukaan hänen olisi lähdettävä korkeintaan kaksi tuntia ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa tai hän saapuisi määräpaikkaan alle neljä tuntia aikataulun mukaista saapumisaikaa myöhemmin, tai
   iii) matkustajalle on ilmoitettu peruutuksesta alle seitsemän päivää ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa ja tarjottu uudelleenreititystä, jonka mukaan hänen olisi lähdettävä korkeintaan tuntia ennen aikataulun mukaista lähtöaikaa ja hän saapuisi määräpaikkaan alle kaksi tuntia aikataulun mukaista saapumisaikaa myöhemmin.”

6 Saman asetuksen 7 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jos tähän artiklaan viitataan, matkustajan on saatava seuraavan suuruinen korvaus:

– –

c) 600 euroa lentojen osalta, joihin ei voida soveltaa a tai b alakohtaa.

– –”

7 Asetuksen N:o 261/2004 13 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jos lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja maksaa korvauksen tai täyttää muut tämän asetuksen mukaiset velvollisuutensa, tämän asetuksen säännöksiä ei voida tulkita siten, että ne rajoittaisivat sen oikeutta hakea sovellettavan lainsäädännön nojalla korvausta muulta henkilöltä, kolmannet osapuolet mukaan luettuina. Tämä asetus ei lisäksi millään tavoin rajoita lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan oikeutta hakea korvausta matkanjärjestäjältä tai muulta henkilöltä, jonka kanssa lennosta vastaavalla lentoliikenteen harjoittajalla on sopimus. Vastaavasti tämän asetuksen säännöksiä ei voida tulkita siten, että ne rajoittaisivat matkanjärjestäjän tai kolmannen osapuolen, muun kuin matkustajan, jonka kanssa lennosta vastaavalla lentoliikenteen harjoittajalla on sopimus, oikeutta hakea sovellettavan lainsäädännön nojalla korvausta lennosta vastaavalta lentoliikenteen harjoittajalta.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

8 Asianomaiset matkustajat, joita oli 11, tekivät kukin České aerolinielta varauksen lennolle Prahasta (Tšekki) Bangkokiin (Thaimaa) Abu Dhabin (Yhdistyneet arabiemiirikunnat) kautta.

9 Tästä lennosta, johon liittyi jatkolento, ensimmäisen eli lennon Prahasta Abu Dhabiin suoritti České aerolinie, se toteutettiin lentosuunnitelman mukaisesti ja se saapui määräpaikkaansa aikataulun mukaisesti. Sen sijaan Abu Dhabista Bangkokiin suuntautunut toinen lento, jonka suoritti yhteisten reittitunnusten (code sharing) käyttöä koskevan sopimuksen mukaisesti Etihad Airways, joka ei ole asetuksen N:o 261/2004 2 artiklan c alakohdassa tarkoitettu yhteisön lentoliikenteen harjoittaja, saapui määräpaikkaansa 488 minuuttia myöhässä.

10 Koska České aerolinie kieltäytyi maksamasta asianomaisille matkustajille asetuksen N:o 261/2004 7 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädettyä korvausta, nämä saattoivat asian tšekkiläisen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen, joka oli toimivaltainen ratkaisemaan kyseistä lentoliikenteen harjoittajaa vastaan nostetun kanteen, käsiteltäväksi. Kyseinen tuomioistuin hyväksyi heidän korvausvaatimuksensa ja katsoi muun muassa, että vaikka České aerolinie ei ollut suorittanut pitkäaikaisesti viivästynyttä lentoa, se saattoi olla velvollinen maksamaan kyseisen korvauksen asetuksen N:o 261/2004 3 artiklan 5 kohdan viimeisen virkkeen mukaisesti.

11 Tämä ratkaisu pysytettiin muutoksenhaussa ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa, joka on Městský soud v Praze (Prahan kaupunkioikeus, Tšekki). Se katsoi 26.4.2016 antamassaan ratkaisussa muun muassa, ettei unionin tuomioistuimelle ollut tarpeen esittää SEUT 267 artiklaan perustuvaa ennakkoratkaisupyyntöä, koska asetuksen N:o 261/2004 3 artiklan 5 kohdan tulkinta oli selvästi pääteltävissä kyseisen asetuksen sanamuodosta sekä unionin tuomioistuimen 28.2.2013 antamasta tuomiosta Folkerts (C-11/11, EU:C:2013:106). Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoi tämän osalta, että kyseisestä säännöksestä ilmenee, että České aerolinie oli suoraan vastuussa asianomaisille matkustajille lennon, johon liittyi jatkolento, jonka Etihad Airways suoritti, viivästymisen vuoksi aiheutuneesta vahingosta, koska edustuksen oikeudellisen käsitteen olennainen osa on se, että päämies vastaa suoraan edustajan toimista. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan kyseisen asetuksen tällainen tulkinta on myös täysin sen käsiteltäväksi saatettuun tosiasialliseen tilanteeseen sopiva ja oikeudenmukainen, koska sopimuksen tehneen lentoliikenteen harjoittajan vastuu perustuu sopimukseen, eikä lentoliikenteen harjoittaja voi vapautua siitä sillä perusteella, että lennon viivästymiseen johtaneen lento-osuuden suoritti toinen henkilö, koska tällainen tilanne on analoginen minkä tahansa muun alihankintatilanteen kanssa.

12 Ústavní soud (perustuslakituomioistuin, Tšekki) kuitenkin kumosi kyseisen ratkaisun 31.10.2017 antamallaan tuomiolla. Tuomiossaan Ústavní soud velvoitti ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tarkastelemaan České aerolinien argumentteja, joilla tämä vetosi Bundesgerichtshofin (liittovaltion ylin tuomioistuin, Saksa) antamaan tuomioon, jolla kyseinen tuomioistuin katsoi samankaltaisessa asiayhteydessä, että sopimuksen tehneen lentoliikenteen harjoittajan vastuu ei voinut syntyä, jos se ei ollut lennosta vastannut lentoliikenteen harjoittaja.

13 Ústavní soud palautti asian ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen käsiteltäväksi, ja viimeksi mainittu totesi, että asianomaisten matkustajien vahingonkorvauskanne voidaan hyväksyä vain siinä tapauksessa, että sopimuksen tehneen lentoliikenteen harjoittajan eli tässä tapauksessa České aerolinien voidaan katsoa olevan vastuussa sellaisen lennon pitkäaikaisesta viivästymisestä määräpaikassaan, jonka suoritti Euroopan unionin ulkopuolella itse unionin ulkopuolelle sijoittautunut lentoliikenteen harjoittaja eli Etihad Airways. Tämän puolesta puhuu vaatimus matkustajien suojan korkeasta tasosta erityisesti tilanteessa, jossa on käsiteltävän asian tavoin kyseessä lento, johon liittyy jatkolento ja jonka yhden lento-osuuden unionin ulkopuolella suorittaa yhteisön ulkopuolinen lentoliikenteen harjoittaja, mikä merkitsee sitä, että asetusta N:o 261/2004 ei sovelleta. Tällaista tulkintaa vastaan puhuu sen sijaan se, että kyseisessä asetuksessa säädetään, että asetuksen 7 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetyn korvauksen on velvollinen maksamaan lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja, mikä saa vahvistuksen Bundesgerichtshofin oikeuskäytännöstä.

14 Tässä tilanteessa Městský soud v Praze on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko [asetuksen N:o 261/2004] 3 artiklan 5 kohdan toisen virkkeen mukaisesti yhteisön lentoliikenteen harjoittaja velvollinen korvaamaan matkustajalle syntyneen vahingon silloin, kun yhteisön lentoliikenteen harjoittaja oli suorittanut sopimuksen tehneenä lentoliikenteen harjoittajana lennon, johon liittyi jatkolento, ensimmäisen osuuden ja tehnyt välilaskun kolmannessa maassa sijaitsevalle lentoasemalle, josta lennon toisen osuuden oli suorittanut yhteisten reittitunnusten käyttöä

koskevan sopimuksen perusteella [– –] muu kuin yhteisön lentoliikenteen harjoittaja ja kun lento oli saapunut määräpaikkana olevalle lentoasemalle yli kolme tuntia viivästyneenä ja viivästyminen oli tapahtunut vasta lennon toisella osuudella?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

15 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa, tarkasteltuina yhdessä saman asetuksen 3 artiklan 5 kohdan kanssa, tulkittava siten, että kun on kyse yhteen ainoaan varaukseen perustuvasta lennosta, johon liittyy jatkolento, eli kahdesta lennosta muodostuvasta lennosta jäsenvaltion alueella sijaitsevalta lentoasemalta jonkin kolmannen maan lentoasemalle muussa kolmannessa maassa sijaitsevan lentoaseman kautta, lopulliseen määräpaikkaansa vähintään kolme tuntia myöhässä sen vuoksi saapunut matkustaja, että jälkimmäinen lento, josta vastasi yhteisten reittitunnusten käyttöä koskevan sopimuksen perusteella kolmanteen maahan sijoittautunut lentoliikenteen harjoittaja, on viivästynyt, voi nostaa kyseiseen asetukseen perustuvan vahingonkorvauskanteensa ensimmäisen lennon suorittanutta yhteisön lentoliikenteen harjoittajaa vastaan.

16 Aluksi on palautettava mieleen, että yhteen ainoaan varaukseen perustuva lento, johon liittyy yksi tai useampi jatkolento, on kokonaisuus, kun on kyse asetuksessa N:o 261/2004 säädetystä matkustajien oikeudesta korvaukseen (ks. vastaavasti tuomio 31.5.2018, Wegener, C-537/17, EU:C:2018:361, 18 ja 19 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen), mikä merkitsee, että sitä, onko asetus N:o 261/2004 sovellettavissa, arvioidaan lennon alkuperäinen lähtöpaikka ja lopullinen määräpaikka huomioiden (ks. vastaavasti tuomio 31.5.2018, Wegener, C-537/17, EU:C:2018:361, 25 kohta).

17 Asetuksen N:o 261/2004 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla kyseistä asetusta sovelletaan muun muassa matkustajiin, jotka lähtevät jäsenvaltion alueella sijaitsevalta ja perussopimuksen soveltamisalaan kuuluvalta lentoasemalta.

18 Pääasiassa kyseessä olevan kaltainen jäsenvaltion alueella sijaitsevalta lentoasemalta lähtenyt lento, johon liittyi jatkolento, Prahasta Abu Dhabin kautta Bangkokiin kuuluu siis asetuksen N:o 261/2004 soveltamisalaan.

19 Unionin tuomioistuin on toisaalta katsonut, että on katsottava, että viivästyneiden lentojen matkustajilla on oikeus asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa, tarkasteltuna yhdessä saman asetuksen 7 artiklan 1 kohdan kanssa, tarkoitettuun korvaukseen, jos he saapuvat lopulliseen määräpaikkaansa vähintään kolme tuntia aikataulun mukaista saapumisaikaa myöhemmin (ks. vastaavasti tuomio 19.11.2009, Sturgeon ym., C-402/07 ja C-432/07, EU:C:2009:716, 61 kohta ja tuomio 23.10.2012, Nelson ym., C-581/10 ja C-629/10, EU:C:2012:657, 38 kohta).

20 Kun on kyse korvausvelvollisuudesta pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tapauksessa, jossa lento, johon liittyy jatkolento, viivästyy pitkäaikaisesti, asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohdasta ja 5 artiklan 3 kohdasta ilmenee, että korvausvelvollinen voi olla vain saman asetuksen 2 artiklan b alakohdassa tarkoitettu ”lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja”.

21 On näin ollen määritettävä, kuuluuko pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa České aerolinien kaltainen lentoliikenteen harjoittaja mainitun luokittelun soveltamisalaan.

22 Asetuksen N:o 261/2004 2 artiklan b alakohdan mukaan ”lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja” on ”lentoliikenteen harjoittaja, joka suorittaa tai aikoo suorittaa lennon joko matkustajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti tai sellaisen toisen oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön puolesta, joka on tehnyt matkustajan kanssa sopimuksen”.

23 Kyseisessä määritelmässä asetetaan näin ollen kaksi kumulatiivista edellytystä sille, että lentoliikenteen harjoittaja voidaan luokitella ”lennosta vastaavaksi lentoliikenteen harjoittajaksi”, ja ne koskevat yhtäältä kyseessä olevan lennon suorittamista ja toisaalta matkustajan kanssa tehdyn sopimuksen olemassaoloa (tuomio 4.7.2018, Wirth ym., C-532/17, EU:C:2018:527, 18 kohta).

24 Käsiteltävässä asiassa – ja kuten ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee – on kiistatonta, että České aerolinie todella suoritti lennon asianomaisten matkustajien kanssa tekemänsä kuljetussopimuksen mukaisesti.

25 Se on näin ollen luokiteltava ”lennosta vastaavaksi lentoliikenteen harjoittajaksi”, minkä vuoksi se on velvollinen maksamaan asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa ja 7 artiklan 1 kohdassa säädetyn korvauksen, jollei saman asetuksen 5 artiklan 3 kohdasta muuta johdu.

26 Tällaista näkemystä ei voida asettaa kyseenalaiseksi sillä České aerolinien kirjallisissa huomautuksissaan mainitsemalla seikalla, että viivästyminen, joka pääasiassa kyseessä oleville matkustajille aiheutui, ei perustunut lennon, johon liittyi jatkolento, ensimmäiseen lentoon, jonka kyseinen lentoliikenteen harjoittaja suoritti, vaan tämän lennon, johon liittyi jatkolento, jälkimmäiseen lentoon, jonka suoritti toinen lentoliikenteen harjoittaja.

27 Tämän osalta on todettava ensiksi – kuten tämän tuomion 16 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä käy ilmi – että yhteen ainoaan varaukseen perustuva lento, johon liittyy yksi tai useampi jatkolento, on kokonaisuus, mikä merkitsee sitä, että tällaisten lentojen yhteydessä lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja, joka on suorittanut ensimmäisen lennon, ei voi vedota siihen, että myöhemmän lennon suorittanut toinen lentoliikenteen harjoittaja on toteuttanut mainitun lennon puutteellisesti.

28 Seuraavaksi on todettava, että asetuksen N:o 261/2004 3 artiklan 5 kohdan toisessa virkkeessä täsmennetään, että kun lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja, jolla ei ole sopimusta matkustajan kanssa, suorittaa tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvia velvollisuuksia, sen katsotaan toimivan sen henkilön puolesta, joka on tehnyt kyseisen matkustajan kanssa sopimuksen.

29 Näin ollen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa sellaisen yhteen ainoaan varauksen perustuvan lennon tapauksessa, johon liittyy jatkolento, toinen lento, jonka on suorittanut yhteisten reittitunnusten käyttöä koskevan sopimuksen perusteella muu lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja kuin se, joka on tehnyt kuljetussopimuksen asianomaisten matkustajien kanssa ja joka on suorittanut ensimmäisen lennon, viimeksi mainittu lentoliikenteen harjoittaja on sopimussuhteessa matkustajiin myös toisen lennon suorittamisen yhteydessä.

30 Asetuksen N:o 261/2004 johdanto-osan ensimmäisessä perustelukappaleessa vahvistettu matkustajien suojelun korkean tason tavoite on myös omiaan vahvistamaan päätelmää siitä, että yhteen ainoaan varaukseen perustuvan lennon, johon liittyy jatkolento ja joka on suoritettu yhteisten reittitunnusten käyttöä koskevan sopimuksen perusteella, ensimmäisen lennon suorittanut lennosta vastaava lentoliikenteen harjoittaja on korvausvelvollinen myös tapauksessa, jossa viivästyminen on tapahtunut toisella lennolla, jonka on suorittanut toinen lentoliikenteen harjoittaja. Tällaisella ratkaisulla voidaan nimittäin taata, että kuljetetut matkustajat saavat korvauksen lennosta vastaavalta lentoliikenteen harjoittajalta, joka on tehnyt heidän kanssaan sopimuksen, eikä huomioon tarvitse ottaa järjestelyjä, jotka kyseinen lentoliikenteen harjoittaja on toteuttanut lennon, johon liittyy jatkolento, jälkimmäisen lennon suorittamiseksi.

31 Lopuksi on palautettava mieleen, että asetuksen N:o 261/2004 13 artiklan nojalla lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan kyseisen asetuksen mukaisesti suorittamat velvollisuudet eivät estä sitä vaatimasta sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti korvausta kaikilta muilta sellaisilta

henkilöiltä, joista kyseisen lentoliikenteen harjoittajan velvollisuuksien laiminlyönti johtuu, kolmannet osapuolet mukaan luettuina (tuomio 11.5.2017, Krijgsman, C-302/16, EU:C:2017:359, 29 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

32 Näin ollen ja erityisesti, kun on kyse yhteen ainoaan varaukseen perustuvasta lennosta, johon liittyy jatkolento ja joka on suoritettu yhteisten reittitunnusten käyttöä koskevan sopimuksen perusteella, lennosta vastaavan lentoliikenteen harjoittajan, joka on maksanut asetuksessa N:o 261/2004 säädetyn korvauksen, on tarvittaessa – sellaisen lennon viivästyessä merkittävästi, jota se ei ole itse suorittanut – käännyttävä lennon suorittaneen lentoliikenteen harjoittajan puoleen, joka on vastuussa kyseisestä viivästymisestä, saadakseen hyvityksen tästä taloudellisesta rasituksesta.

33 Edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa, tarkasteltuina yhdessä saman asetuksen 3 artiklan 5 kohdan kanssa, on tulkittava siten, että kun on kyse yhteen ainoaan varaukseen perustuvasta lennosta, johon liittyy jatkolento, eli kahdesta lennosta muodostuvasta lennosta jäsenvaltion alueella sijaitsevalta lentoasemalta jonkin kolmannen maan lentoasemalle muussa kolmannessa maassa sijaitsevan lentoaseman kautta, lopulliseen määräpaikkaansa vähintään kolme tuntia myöhässä sen vuoksi saapunut matkustaja, että jälkimmäinen lento, josta vastasi yhteisten reittitunnusten käyttöä koskevan sopimuksen perusteella kolmanteen maahan sijoittautunut lentoliikenteen harjoittaja, on viivästynyt, voi nostaa kyseiseen asetukseen perustuvan vahingonkorvauskanteensa ensimmäisen lennon suorittanutta yhteisön lentoliikenteen harjoittajaa vastaan.

Oikeudenkäyntikulut

34 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (yhdeksäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta 11.2.2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 5 artiklan 1 kohdan c alakohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa, tarkasteltuina yhdessä asetuksen N:o 261/2004 3 artiklan 5 kohdan kanssa, on tulkittava siten, että kun on kyse yhteen ainoaan varaukseen perustuvasta lennosta, johon liittyy jatkolento, eli kahdesta lennosta muodostuvasta lennosta jäsenvaltion alueella sijaitsevalta lentoasemalta jonkin kolmannen maan lentoasemalle muussa kolmannessa maassa sijaitsevan lentoaseman kautta, lopulliseen määräpaikkaansa vähintään kolme tuntia myöhässä sen vuoksi saapunut matkustaja, että jälkimmäinen lento, josta vastasi yhteisten reittitunnusten käyttöä koskevan sopimuksen perusteella kolmanteen maahan sijoittautunut lentoliikenteen harjoittaja, on viivästynyt, voi nostaa kyseiseen asetukseen perustuvan vahingonkorvauskanteensa ensimmäisen lennon suorittanutta yhteisön lentoliikenteen harjoittajaa vastaan.

Allekirjoitukset